SVĚTELNÉ ROKY

prosinec

Přišel jsem, viděl jsem, nadšen jsem

Jak jistě každý, snad by se patřilo napsat o dění živ[illegible]se zajímající, příznivec vědecké fantastiky ví, uskutečnil se 27.10.1984 AD Minicon 84, celopražské setkání přátel sci-fi. Ne, nebudu psát o této akci, i když si zaslouží naprosto stejný titulek - čest literárně ztvárnit nezapomenutelné chvíle jedné podzimní soboty přísluší povolanějším.

Měl jsem ohromnou výhodu proti ostatním účastníkům Miniconu (nikoliv však proti pořadatelům), neboť pro mne a mého bratra začal Minicon již ve svůj předvečer. Jistě jste v červnových SR zaregistrovali, stejně jako já s velkou závistí, že se do rukou členů redakce dostaly exemplář nesmírně poutavých knih; jmenujme za všechny alespoň Krieg im All, Das SF Film Buch, The Science Fiction Book.

Kromě toho, že byly dočasnými majiteli hltavě prohlédnuty a se slovníkem v ruce z větší části přeloženy, exponovaly světelné paprsky odražené od nádherných obrázků postupně nastavovaná políčka barevného pozitivu, které se po vyvolání, nastříhání a zarámování stala diapozitivy. A právě ty já měl možnost v onen inkriminovaný večer shlédnout.

Nezasvěcený člověk by si mohl myslet, že labužnické předehra byla maximem klesající funkce úrovně večera a jakýmsi odškodněním hostitelů za ztracený čas. Ale já moc dobře vím, že je to "jen" součástí klidné a přátelské atmosféry v "čapím hnízdě", jakési nasazení rekordní laťky, které je potom v průběhu večera překonávána bez opravných pokusů.

Celá ojedinělá série diapozitivů čítá asi 600 kusů (což je můj propočet, nikoliv oficiální údaj). Z časových důvodů je možné za jeden večer, při uchování přehledu, shlédnout jen jednu polovinu, přesně 282 barevných klenotů, týkajících se malované sci-fi. Na diapozitivní materiál zachycení hrdinové všech možných vědeckofantastických filmů na mne čekají do příštího vhodného termínu. Čekání na ně není jen netrpělivé, ale i zážitky podmíněné - nadšené.

Co lze za jeden večer vidět ?

Obrazy Andreje Sokolova a Alexeje Leonova, monstra, noční můry a snové představy Patricka Woodroffa, vesmírné lodě a zbraňové systémy budoucnosti, neznámé formy organismů z ci-

zích světů, cizí světy samotné a spoustu další nádherné malované polívané.

Chromným kladem citované kolekce obrázků je skutečnost, že nepoznáte, zda se vám na plátno promítá obraz, fotografie či přetištěná malůvka, zda originály byly ofocovány na výstavě, u autora v bytě či z knihy. Jen tehdy, je-li originál přes dvě stránky knihy, vidíte na plátně, ovšem bez vady na kráse, místo spojení obou stran. Žádný bílý rámeček s doprovodným cizojazyčným textem, žádné domácí okolí. Jen v jednom případě jsou na plátně vidět prsty přidržující zdokumentovávanou knihu. Ale vždyť i Alfred Hitchcock se objevil v každém svém filmu... .

Každý objekt na diapozitivu má svého autora, svůj název, svou historii. To vše se při promítání dozvíte z úst autora myšlenky, a její realizace, založení si domácí dietéky, který si dal dokonce práci i s tím, že jednotlivé zarámované pozitivy seřadil podle posloupnosti dané originální knihou. Což by třeba ani nebylo při zachování rozdělení do jednotlivých kapitol, podkapitol či úseků nutné; ovšem nikoliv slučitelné se seriózností a pečlivostí přístupu.

Po jakékoliv přednášce či ukázce následuje diskuse. V případě promítání diapozitivů u Dalibora a Dany tento bod programu odpadá. Citlivá volba frekvence změny obrazu na plátně totiž umožňuje divákům své postřehy říci přímo ke sledovanému výjevu; a co je ještě cennější, atmosférou a obsahem přehlídky strženi ostatní spolupřihlížitelé na poznámky reagují a vyslovují svá leckdy shodná leckdy protichůdná mínění. Ani přání vrátit se o jeden, dva, tři ... obrázky zpět neznamená pro hostitele obtěžování. Vás by ostatně netěšil zájem o věc, se kterou jste se piplali x hodin ? !

Fascinující diapozitivy zatím neshlédlo moc diváků. Máte zájem ? Dejte ho najevo autorskému tandemu DaDa - nebudete litovat; a určitě nezůstane pod tímto článkem podepsaný jen

Stanislav Brunát

Trifidí guláš po maďarsku

aneb JEN MOŘSKÁ VODA V TRIFIDOVI HLODÁ

Skutečně, jak pravil budoucí šéfredaktor budoucího sci-fi velečasopisu Pavel Kolář na úvod promítání Dne trifidů na videu, fakt, že režisér tohoto filmu Steve Sekely měl za svůj život na kontě 24 hraných filmů, o kterých bohužel žádné filmografie nic nepraví, už sám ledacos naznačí.

A vskutku! To, že Den trifidů neupadl v zapomenutí (myslím samozřejmě film Den trifidů) není rozhodně zásluhou režiséra, ani kohokoliv jiného z filmového štábu. Je to jen a jen z piety k zemřelému J. Wyndhamovi. Možná, že vliv na to, že film nepropadl už v roce 1962, kdy byl natočen, má částečně skutečnost, že diváci tehdy ještě asi neměli dost slizkých, mlaskavých, klapavých, nemotorných příšer (což všechno splňují filmoví Trifidi perfektně).

Je několik málo skutečností shodných v knize a filmu. Kniha by se měla psát s velkým K, film si nezaslouží ani malé f.

a) meteorický (je možné, že i meteorologický) roj
b) několik vlastních jmen
c) trifidy (myslím pouze pojmenování)

Nyní něco pravd o filmu.

Hlavní hrdina je námořník, z neznámých důvodů je v nemocnici s nemocnýma očima právě v době, kdy na obloze planou barevné i ohňostroje meteoritů.

Svět žasne, ale již druhý den žasne poslepu. Meteority zničily oční nervy všech pozorovatelů. Ne tak u trifidů. Těm totiž nebylo co zničit. Takže účinek se projevil kladný a několikanásobný.

1) trifidi povyrostli asi na 2,5 - 3 metry výšky za cca asi 30 minut
   - úměrně k tomu zobludněli a zesílili.
2) začali se plazit - zhruba styl píďalka, ale bez její elegance -

- o to více kymácení.

3) začali jíst lidi a to hned!
ani nepočkali až budou trošku měkčí.

4) rozmnožovali se takovým tempem, že by i Číňani záviděli.

5) naštěstí také získali odpor k mořské vodě, což se projevilo v závěru filmu.

Takže hrdina vstane ráno v nemocničním pokoji a jelikož mu mají sundat z očí obvazy, snaží se to zaurgovat. Nikoho se nedovolá, tak si je s námořnickou smělostí sundá sám. A vida, vidí! Ale je na to sám. Nikdo jiný v nemocnici už nevidí.

Setká se se svým doktorem, který mu vysvětlí, co že se to vlastně stalo a pak skočí z okna! Námořníkovi to příliš nevadí a odchází do města. Slepých si nevšímá a míří na nádraží!, kde se ptá slepého pokladního, jestli náco jede! Ten mu překvapivě sdělí, že neví.

Ale naštěstí opravdu něco jede! Přijíždí vlak! Řízený? Ano! Kým? Nikdo neví! A staví přímo na nádraží! Buď strojvedoucí není slepý anebo má čuch na nádražní halu.

Vlak stojí, slepí pasažéři vylézají, klopýtají, padají a perou se. Panika.

Jedno děvče naštěstí vidí a hned si je pro sebe zabere jeden agresivní slepec. Náš hrdina mu děvče odebere a odcházejí (proč?). na jeho loď. Ta je za oceánská a tudíž k ničemu se nehodící. Avšak vyslechnou v rádiu zprávu o setkání zbytku vidoucích ve Francii. Ještě shlédnou katastrofu letadla a pak se vydávají do Francie.

Nyní o trifidech. Ti nám nádherně zmutovali, takže utekli z botanické zahrady, kde si předtím pochutnali na zrovna najedeném vrátném a jali se množit. Rostli ne po dnech, ale po minutách. Takže ve chvíli, kdy naši hrdinové jeli do Francie, už byli leckde.

Ve Francii je však pusto, setkání se nekoná. Námořníka popadne z ničeho nic touha jet do Španěl. Pod žhavým sluncem se bude zřejmě lépe žít?!! Cestou se mimo trifidů setkají také s uzavřenou společností cca 14 slepých a dvou vidoucích, kteří sídlí v krásném sídle

a energická paní, která se ujala vedení, evidentně odtud nechce.

Marně se snaží hrdina argumentovat, že ve Španělsku je dobře.

Zatímco na vlastivědné procházce po okolí s milým staříkem, který námořníkovi vysvětluje, že první trifidi se dostali na zem na meteoritu a že další roj meteoritů je povzbudil k intenzivní činnosti. Vzápětí jsou překvapeni trifidy, kteří náhle vyrostli a při útěku milý stařík hyne, zákeřně (a záhadně) zhuben trifidem, kterého mijejí. Když se hrdina sám vrací zpět, zjistí, že zatím přijeli hosté.

Je to banda chlapíků jednotně oblečených, jednotně ozbrojených a jednotně ořalých, kteří si udělali mejdan a hýří.

Hrdina, ukryt u hlavních dveří, vše pozoruje a poté obratně vymanévruje onu energickou paní, a po chvíli napětí, jestli opět někoho z nich pohltí houfující se trifidi, odjíždějí a nechávají ořalé i slepé bez pomoci za sebou.

Ti vzápětí marně bojují s trifidy a podléhají, neboť trifidi (zřejmě díky meteoritům) jsou zkušení oblhatelé a vykazují vlastnosti podobné beranidlům, takže překážky a zátarasy pro ně nic neznamenají.

Takže již jsou ve slunném Španělsku, všude prázdno, až tu jedna farma obydlena slepými manželi, očekávajícími radostnou událost. Ti našim přátelům zvěstují, že Američané na tom jsou natolik dobře, že vysílají záchranné ponorky a že jedna z posledních odplouvá zítra.

Mezitím se stačilo narodit děťátko a náš námořník zkonstruoval důmyslný protitrifidí plot nabitý el. proudem. K večeru se trifidi shromáždili okolo plotu a snažili se prorazit.

Trifid vyrazil, dostal ránu, zahulilo se a ucukl. A tak pořád dokola. Ti vzadu stáli a čekali, až dostanou šanci obdržet ránu el. proudem.

To však našemu hrdinovi nestačilo.

Rozhodl se totiž trifidy zahnat ohněm, to se ovšem povedlo jen částečně. Trifidi neutekli, ale tiše stáli a hořeli. Ukázněně osvětlovali krajinu, což bylo v noci velmi efektní.

A druhý den jich bylo okolo stejně jako předtím, ne-li více.

A v této kritické chvíli přichází objev. Trifidi jdou totiž za zvukem!

Námořník usedá do auta prozíravě vybaveného tlampačem a vyjíždí za zvuku tklivé, zjevně španělské melodie do krajiny a za ním tisíce mlsných (nebo hudbymilovných) trifidů.

A opačným směrem vyjíždí auto s ostatními protagonisty, kteří spěchají na místo srazu, kde mají být vyzvednuti Američany, které (samozřejmě) katastrofa ani v nejmenším nepostihla.

Nastupují do ponorky, náš hrdina nikde. Poslední člun odplouvá a hlavní Hrdina se noří za rozeklanými obrysy skal a pílí rovnou ke člunu. Efektním skokem námořníka do vody je scéna ukončena.

Režisérovi se právem toto vše zdálo málo, a proto má film ještě jednu rovinu.

Na majáku uprostřed skalnatého útesu obklopeném vřavoucím Oceánem žije další dvojice hrdinů.

On, biolog, nyní jen už postupně notorizující alkoholik, ona, také zřejmě bioložka, oči u mikroskopu, srdce ubolené kvůli pijícímu partnerovi.

Žádný z nich se (přirozeně) nedívá na meteorický roj na obloze, přestože o něm vědí z rádia. Jeho to nezajímá a ona má srdce příliš plné trpkosti.

Další den má pro ně přijet loď, která by je dovezla zpět do života na souši.

Ta nepřijíždí a oba se poslechem rádia dovídají, co se stalo a zároveň o trifidech, kteří se prý pohybují a jedí lidi.

A už jsou i tady!

Zřejmě jen díky své zázračné schopnosti rozmnožování se objevují zde na skalnatém ostrůvku. A nyní je posláním naší bioložky převážně srdceryvně a zplna hrdla ječet.

Při spatření prvního trifida, při jeho vpádu do majáku, při souboji svého partnera s trifidem, poté při oživnutí úplně rozřezaného trifida a jeho útěku z majáku.

Ale on si přivedl posily. A trifidy jen tak něco nezdolá. Biologové zkoumají a nic nenacházejí, zdá se, že trifidi nemají slabých stránek.

A znovu útok trifidů. Hrdinové ustupují, trifidi postupují, hrdinové po schodech nahoru, trifidi po schodech nahoru. Hrdinové s předstihem na ochoz, trifidi za nimi.

Kam teď? Dole útes a stále burácející Oceán.

Naštěstí je po ruce přívod mořské vody (for emergency only!) a k dispozici tlustá hadice, načež náš 2. hrdina, zřejmě inspirován relacemi o likvidování stávek, se jí chápe, pouští silný proud vody a zamíří jej na trifidy.

A sláva. Mořská voda je totiž totálně rozpouští, opakuji, totálně rozpouští.

Hrdina postupuje, třímá hadici, trifidi se mění v ohavnou zelenou blátivou kaši, ve které kontrastně svítí bílé ponožky vítězícího hrdiny.

Ještě chvilka napětí, když osamělý trifid útočí ze zálohy, hrdinčino zaječe ní, aby na ni divák nezapomněl a ...
Závěrečné mužné objetí,
Opět volni.

Konečná scéna,

Kostel ve Španělsku, slunce, zeleň a spousta lidí, jdoucích na pobožnost.
A komentátorův laskavý hlas: ... A tak bylo zažehnáno nebezpečí trifidů. Vždyť dvě třetiny země pokrývá moře. A lidé zas měli kde žít, kde se milovat, kde se modlit.
Závěr a la patetičeskaja...

Tak dosti kydaného bahna, stačí to, co bylo z trifidů. Film má však nesporně jednu velikou kladnou stránku.

Divák, který jej shlédne a nečetl dosud Den trifidů, buď zatrpkne úplně (typ slabý, pro život scifisty nevhodný) anebo se odhodlá knihu přečíst.

A pak, až ji dočte, bude nadávat komisi pro udělování Nobelovy ceny, že zanedbává perspektivní autory.

Neboť o tolik je kniha lepší než film.

T. ŠTIPSKÝ

Reaguji na ...

.... dnes na reakci divákù.

Velké šíře působení sciénce-fiction v různých žánrech vyžaduje v současné době určitou specializaci. I když skalní fanda sleduje dění veškeré (pokud to jeho časové možnosti dovolí), přece jen se věnuje více jedné oblíbenější formě. Jeden kresleným seriálům, druhý sci-fi a là Lem, třetí paperbackové literatuře. Já dávám přednost filmu. Svou sbírku jsem ve 17. týdnu letošního roku (1984) obohatil o dva exempláře. Na veřejném videopromítání jsem shlédl Den trifidů (1962, GB, režie Steve Sekely, hlavní role Herbert Keel a Nicole Maurey, anglicky mluveno, holandské titulky, nahraný český synchronní překlad), v Ponrepu v rámci již zaběhnutého cyklu americký film Cesta do středu (hlubin) Země (1959, USA, režie Henry Levin, hlavní role James Mason a Pat Boon, anglicky mluveno, jugoslávské titulky, perfektní český synchronní překlad). Oba dva filmy se setkaly s divákým smíchem (v některých případech naštěstí i chápavým), neporozuměním a tvrdou kritikou. Dovolte mi, abych se jich jako svých exemplářů zastal.

Především si dovoluji vyslovit názor, že kritické připomínky typu : on se brodil slizem z rozpuštěných trifidů v bílých (!) ponožkách; ženská tve a mužskej koné apod., vycházejí z úst lidí, specializovaných na jiné oblasti sci-fi než filmovou, kterým ani historie obyčejného filmu nescifistického na srdci příliš neleží. Nemohu se na uvedené filmy (a spoustu jiných, např. Fantastickou cestu, Netvora z Černé laguny) dívat očima osmdesátých let a zároveň zapomínat, že film vznikl před čtvrtstoletím a literární předloha třeba před stoletím celým. Nemám na mysli vůbec stránku trikovou či problém hereckých výkonů; valná část kritiky haněla myšlenkovou stavbu, propracovanost a technickou úroveň obou filmových sci-fi. Ale PROČ ?

Dovedete si představit, že by profesor, vedoucí Verneovy výpravy do hlubin Země, měřil podle poslední ozvěny směr prvotního zvukového impulsu digitálním přístrojem s designem druhé poloviny 20. století ? (přiznávám, že tato metoda měření vyvo-

lala úsměv i na mých rtech). Nebo myslíte, že by si autoři neuškodili, kdyby účastníky výpravy oblékli do jednotných, všeodvětších, skafandrů ? A co byste řekli tomu, kdyby se Tom v "trifidech" před vstupem do mrtvolného proudu přezul ?! Já v zaměstnání jako součást pracovního oděvu nosím také bílé ponožky. Nepředpokládám zrovna chrochtání trifidy, ale požár či potopu nikdy vyloučit nemůžete ....

Uznávám oprávněné připomínky, proč se zrovna hrdinové ve středu Země octli na hladině a ne pod ní, že náhoda s existencí právě azbestového obětního místa byla do očí bijící; ale musím se vás zeptat znovu : jak byste postupovali vy, kdybyste točili Verna ? Oceňme jeho odvahu vyslovit svůj názor na to, jak svět pod našima nohama vypadá. Zastavte kohokoliv na Václaváku, zeptejte se ho, jak si on představuje střed zeměkoule. Tvrdím, že v 90% dostanete odpověď "Nevím" nebo "Jak to mám vědět". A když zajdu úplně nejdále : dokažte mi, že to tam tak nevypadá !!!

Prosím vás tedy o jedno, milí scifisté ! Vneste do svých pohledů na filmovou ztvárnění starších představ trochu shovívavosti, dopřejte druhým možnost vyslovit svůj názor, reagujte na ně nikoliv povýšeně či pohrdavě, ale s uznáním, byť jen odvahy, že s tím vylezou na světlo - scifistického - světa.

Úplně na závěr jeden návrh : sejděme se po roce 2000 a promítněme si Vetřelce Ridleye Scotta, E.T. Stevena Spielberga či Star Wars Georga Lucase. Teď vám třeba připadají (mně aspoň ano) na úrovni, ale za 20,30,40 let ... ?

J.Č.

==========

PŘÍLOHA !!!!!

Vánoční dárek čtenářům od redakce Světelných roků.

Obtiskovou přílohu přijměte jako dárek k vánočním svátkům i jako malou omluvu za článek "Znovu E.T.", který jsme uveřejnili v listopadovém čísle SR.

redakce

Amatérský film a sci-fi

Čtvrtý č.11., kulturní středisko Kisa-Bohnice,
začátek 17.30 - 18.30 hodin.

Vzpomínám si, že v loňském čísle SR jedna z otázek sci-fi testu zkoušela čtenáře, zda vědí, kde všude v umění najdeme vědeckou fantastiku. Na setkání filmových amatérů s mladými příznivci sci-fi (začátečníky i pokročilými) se plně potvrdila správnost varianty, tuším c), že ve všech odvětvích.

Vzhledem k provozním potížím s dopravou promítačky na místo dostaveníčka s amatérským sci-fi filmem se začátek přehlídky o hod nu posunul. V tomto čase měl možnost zástupce filmařů, profesor FAMU Jaroslav Vlasatý, říci několik slov. Slov o nesnadném a nelevném koníčku i o profesionální (filmové, trikové) rutině z FS Barrandov. Posluchač se toho nedozvěděl mnoho, ale pro první setkání byl informativní charakter hostova vystoupení více než žádoucí.

Pak se konečně začalo promítat. Divák viděl pět filmů. Věnujme jim několik řádek.

Jako první se představila rodina Kafkova s filmem "Kdyby nebylo vran" (1980, černobílé, hlavní role I. Dvořák). Hlavní hrdina tohoto rádoby sci-fi snímku se dostává do nezáviděníhodné situace : výlet (jiný účel jeho cesty ven z města mě nenapadl) do přírody končí téměř tragicky - kromě vran a jeho samotného není daleko široko živé duše. Ani návrat do města nepřináší ovoce; obchody zavřené, v bytech na sídlišti na hromadně mačkané zvonky nikdo nereaguje, volání "Hej" , nesoucí se s ozvěnou obytnou čtvrtí, nikdo neslyší. Vše vyřeší ženský hlas, který z amplionu oznámí všem obyvatelům města, že skončil nácvik radiačního poplachu.

Druhý snímek byl pravým opakem prvního. Josef Psohlavec natočil barevný animovaný film "Návštěva" jako skutečné science-fiction, s protiválečným vyzněním.

Na Zemi přistává létající talíř mimozemské civilizace (její zástupci jsou podobni kočičím slečnám). Posádka s potřebným náčiním (jeho složení vyvolalo úsměv) vysedá a vydává se na obvyklý průzkum. Okolo jdoucí houbař najde vesmírné plavidlo, nález oznámí a vrtulník dopraví létající talíř do výzkumné základny.

Zde ho tým odborníků podrobí důkladné analýze.
Mezitím se návštěvníci vrací na místo přistání, svůj dopravní prostředek nenalézají, a tak se pomocí ciltivého lokátoru vypraví po jeho stopě. Lokátor je dovede před zbrojní komplex, z něhož vyjíždějí právě vyrobené tanky. Před zraky návštěvy z dalekého vesmíru prochází výrobní linka inovací a z bran továrny začnou vyjíždět tanky tvaru (a zajímavé je, že se i khaki barva změnila na stříbřitě bílou) létajícího talíře. Divák ocení především výtvarné pojetí celého snímku, zvukový doprovod a v neposlední řadě i myšlenku krátké vize.

"Záhadu Freyského opatství" (černobílé, zvukové) natočil brňák jako hrom Petr Hvižď na motivy povídky Keitha Robertse "Boulterovi kanáři" (viz Tiché hrůza, edice Saturn). Osobně jsem povídku nečetl, ale podle ohlasu v hledišti se zřejmě děj filmu od literární předlohy příliš neodchyluje. Za zmínku stojí spojení hraného filmu s filmem kresleným, což se ukázalo jako nejlepší východisko pro zobrazení kanárů. Úroveň triků byla vysoká, filmoví amatéři se v tomto směru opravdu činí. Kanáři nebyli pouhou dvojexpozicí nejasných skvrn, ale i pohybujícími se (!) ostře vykreslenými strašidélky. Z posledního slova vyplývá i žánr filmu : duchařina (Barbora, jedna z organizátorů večera, by s použitímjejího termínu jistě souhlasila).

Čtvrtý film "Karina" (barevný, zvukový s dosti slušným synchronem) Jaroslava Vlasatého měl být vrcholem večera. Myslím si ale, že sexy sci-fi očekávání nesplnilo. Příběh muže, který ponechá ženu v lázních a cestou vezme stopařku, z níž se nakonec vyklube de luxe robotka, je nevhodně doplněn scénou s nadrženou sousedkou hlavního hrdiny, která se naprosto nepochopitelně před kamerou svlékne. Tedy abych byl přesnější : účel odložení svršků z horní poloviny těla včetně podprsenky je poučenému člověku jasný; zcela zakryt mi však zůstal důvod, proč režisér tuto scénu do jinak solidního filmu natočil.

"Poslední pozvání" brněnského Petra Hvižďě (1981, černobílé, zvukové - výborný synchron) bylo pátým, posledním pozváním před amatérské stříbrné plátno.

Strýc Jindřich píše svému synovci Viktorovi, aby za ním, na lesní samotu, kam se uchýlil před patnácti lety, neprodleně přijel. Má prý strach z podivných věcí, které se v poslední době u samoty dějí. Snad mohou mít souvislost s událostí před 8 lety,

tenkrát před osmi lety také svědkem požáru, ale bál se zasáhnout, utekl z místa neštěstí a způsobil tak smrt člověka; a za svůj hřích si zasloužil smrt. A jelikož Viktor vše ví, neodejde odsud živý.

Viktor se rozhodl jednat. Bleskurychle proběhne mezi dívkou a chlapcem a mizí ve tmě. Dívka zastavila svého milého slovy : "Vrátí se; a ještě dnes."

Viktor dobíhá k autu, startuje a šílencu rychlostí ujíždí co nejdále od domu duchů. U kraje silnice zahlédne stopařku. Vzhledem úplně odlišnou od sebevražednice, ale Viktor v ní vidí skoroobět již včerejší cesty. Zakrývá si rukama obličej a tím ztrácí vládu nad vozem. Havaruje. Zděšené stopařce se naskytne pohled na krvácející hlubokou ránu na Viktorově hlavě.

U stolu sedí milenecká dvojice a strýc Jindřich. Do dveří vchází Viktor - či vlastně jen jeho duch - s rozbitou hlavou. Vrátil se.

Tedy opět duchařina.

Filmu bych vytkl jen jeden malý detail. Na dívce i na Viktorovi jsou vidět příčiny jejich smrti (rozříznuté zápěstí, rozbitá hlava); na strýci nikoliv, ale divák neví, jak zemřel (třeba strachy na infarkt). Ale dívčin milý v retrospektivních záběrech filmu evidentně uhořel; ovšem ani stopa po popáleninách. Snad měl vyjadřovat něco jeho černý oděv, avšak ... .

Setkání to bylo zajímavé, poučné, leč pramálo sciencefictionské. To není výtka. Spíše úvod pro konstatování. V podmínkách amatérského filmu lze science fiction natočit velice obtížně. Žánrově sklouzne výsledný produkt amatérova snažení spíše do oblasti horroru, fantasy či pohádky. Pokus ovšem není na škodu. Jsem totiž přesvědčen, že snahy s rostoucí technikou záznamových prostředků vyústí v díla mnohem sciencefictionnější.

Standa Čermák

Zvědavost se nevyplácí

Kroužili kolem Země.

Ocitli se v předposlední fázi uskutečňování kontaktu s lidmi. Věděli o nich prakticky všechno. Díky svým abnormálně citlivým přístrojům a počítačům obdařených inteligencí dokázali zachytit a dešifrovat rozhlasová i televizní vysílání, z nichž získali všechny informace, potřebné pro nastávající úkol. Osádka malého modulu měla vyhledat reprezentativní skupinu lidí, nepozorovaně mezi ně zařadit určeného dobrovolníka a z jeho informací o lidské psychice, jinak než osobním kontaktem nezjistitelné, zvolit nejvhodnější formu kontaktu.

Mezi nejzákladnější informace, z nichž hrstka příslušníků cizí civilizace čerpala, patřila okutečnost, že lidé se nejvíce vyskytují na bílých, tzv. sněhových plochách a v prostředích tvořených zeleným porostem. Protože v okruhu dosažitelnosti (ta byla na rozdíl od lidského chápání založena na čase nikoliv na vzdálenosti) jejich vesmírného miniplavidla se žádná vhodná bílá plocha nevyskytovala, rozhodl vedoucí výsadku zvolit skupinu lidí, nalézající se v zeleni městského parku. Ten se nacházel v nepříliš vhodném prostředí pražských smogem zamořených ulic, zato v něm však v daném okamžiku byl k dispozici téměř reprezentativní vzorek lidské rasy.

Malé děti se svými matkami, které chtěly užít vzácného letního sluníčka, žáci 7.A třídy, zkoumající záhady půdních živočichů, pracovníci Sadů, lesů, zahradnictví, sestávající převážně z mladých studentů, t.č. na brigádě, několik čerstvých důchodců obého pohlaví, bojujících proti nudě čtyř stěn najednou těsných bytů.

Největší radost ale vedoucímu výsadku dělalo zjištění skutečností, jejíž nutnost při výběru mu byla zvlášť kladena na mozkové centrum, a to slovy :

"Vyhledejte takovou skupinu, u níž bude nějaký výrazně společný znak, ať už spánek nebo jiná užitečná činnost, oblečení, psychický stav - to je jedno. Zjištěný společný znak potom využijte k vyslání průzkumníka jejich psychiky."

Měli to.

Lidé v parku se zabývali podivnou činností.

Ač tomu jejich původní záměr neodpovídal, téměř všichni trávili čas převracením pestrobarevného tělesa tvaru krychle v rukou. Někteří s obdivuhodnou rychlostí, jiní, hlavně děti předškolního věku, s notnou dávkou nemotornosti a nevědomosti.

Kostky v rukou příslušníků reprezentativní skupiny nepostřehnutelně měnily barevné seskupení jednotlivých segmentů tělesa, tu a tam se ozval výkřik radosti, údivu, vzteku, zklamání.

Pozorovatelé pochopitelně činnost lidí nechápali. Ani nemohli. Rubikovu kostku asi hned tak jiná civilizace než lidská nevymyslí. Věděli jen, že tudy proniknou. Viděli možnost, jak poznat celou škálu vnějších lidských projevů, charakterizujících vnitřní pocity. Vlastně jejich poznáním budou moci vytvořit jakési uspořádané dvojice (pocit, projev) a z nich vyvodit hodnocení, tolik nutné pro kontakt.

Schopnost měnit tvar tělesné schránky do určené formy a podoby jim v tom měla pomoci. Určený dobrovolník se tedy podrobil takovému úkonu a s požehnáním byl vyslán mezi lidi.

Petr se marně snažil už po celé týdny na svých spolužácích vymámit aspoň na chvíli tu zatracenou kostku.

"Až si zlepšíš aspoň jednu čtyřku, tak ti ji koupím," řekl mu otec. Jindy lehce zpracovatelná máma tentokrát neustoupila.

Měl smůlu. Inteligenčně na tom nebyl moc dobře, stačil si však uvědomit, že na zlepšení známek nemá.

Skoro se z něj stal žalobníček. Za sedm let ve škole poprvé. Zdálo se mu totiž nespravedlivé, aby si kluci za zády netečných učitelek hráli s kostkami a on, jediný kluk, se šesti šprtkami se musel potupně hrabat v hlíně.

Vykročil k učitelce Pavlíčkové. Měl ji rád, ona jeho také, třeba mu pomůže nějakou zatracenou kostku opatřit. Pravomoc na to má.

Stačil ještě zpozorovat, jak učitelka Pavlíčková schovává něco barevného do tašky, obávajíc se, že by žák mohl vidět její zaujetí pro neřešitelnou záhadu.

Pak ale jeho pohled sjel náhodou pod keřík růží.

"Jůůů," vyhrkl. Kostka, rozhozená do jedné z mnoha pestrobarevných kombinací, se na něj téměř smála.

Asi ji tam zahodil nákej hlupák, kerej s ní nemoh hnout, projelo Petrovi hlavou a už ji držel.

Nikdo si ho nevšímal. Učitelka Pavlíčková, zaregistrujíc změnu směru Petrovy chůze, sáhla do tašky a zapomněla na svět.

Petr se vrátil na místo dětského výzkumu, sedl si na bobek zády ke směru, odkud mohlo přijít nebezpečí největší - učitelka Závoská, a - zapomněl na svět.

Vzhledem k jeho inteligenci se dá předpokládat, že s kostkou nehnul. Pokud jste majiteli takové kostky, která se na vás, odhozená, téměř usmívala, pak vězte, že existuje určitá nenulová pravděpodobnost, že při určité kombinaci barevných kostiček hlavolamu se vám může předmět vašeho zájmu v rukou proměnit na příslušníka mimozemské civilizace.

S.Č.

SF víkend

Akci připravil na první listopadový víkend pro členy SFK ze všech míst ČSSR SF klub CZO SSM n.p. TOS Hostivař, hlavně ale neúnavný organizátor Mirek Nejedlý. Akce se konala ve vsi Okrouhlá u Nového Boru. Program byl dokonale připraven dopředu se všemi detaily i MTZ /materielně-technickým zabezpečením/, na které Tom Štípský m.j. obětavě shánělo v předvečer akce provázky. Předběžnou přihlášku na akci podalo značné množství scifistů. Ale buď nepřízeň počasí, neochota nebo nezodpovědnost některých lidí způsobily, že se účastníků akce sešlo minimálně, takže redakce SR tam tvořila početně silnou skupinu.

Organizátoři akce se sjeli již v pátek a marně očekávali hordy účastníků. Naštěstí se v místě konání akce vyskytl dívčí pionýrský oddíl, který se tak razem stal "obětí" organizátorů.

Hlavní program byl pak připraven na sobotu, kdy se jej účastnili jako pozorovatelé /naštěstí/ i členové redakce a čestní hosté. V dopoledních hodinách to byla matematicko-orientační cesta lesem, na které museli účastníci nejen hledat cestu podle značek, ale navíc sečítat a násobit čísla, která museli po cestě objevit na stromech nebo kamenech. Na konci pouti, kde organizátoři požadovali nejen fyzickou přítomnost soutěžících, ale i správný výsledek příkladu, museli ještě všichni podstoupit zkušební test.

Po dobrém obědě z vlastních zásob, následoval hlavní program, hra Boj s Trifidy. Účastníci byli rozděleni do skupin asi po šesti. Jeden viděl, měl ale zavázané ruce, ostatní měli sice ruce volné, ale byli oslepeni Trifidy. A tady se právě ukázala výhodnost toho, že členové redakce byli přítomni jako pozorovatelé a naštěstí nebyli nuceni hrát také, i když vnější pohled na hru byl moc pěkný. Ale být uvnitř, potácet se lesem se zavázanýma očima, brrr! Skupinky pak měly za úkol projít lesem, přejít bez namočení přes potok, kde se právě ukázaly schopnosti vidoucích vůdců, najít skladiště a přes jeho obklíčení Trifidy, se zmocnit čaje a zápalek. Trifidi byli představováni svazanými konzervami od oběda, které celou dobu nosil po lese v nákupním košíku obětavý Tom, ačkoliv mu stále páchly pod nosem. To není kritika ani organizátorů ani MTZ, pouze dokreslení milého koloritu hry a celého SF víkendu.

Když se nevidoucí nešťastníci zmocnili surovin, museli podle pokynů vidoucích vůdců nasbírat dříví a u základny po slepu rozdělat oheň a uvařit na něm čaj. Voda pocházela z potoka. Bylo velice zajímavé pozorovat jednotlivé skupiny. Dvě vedly dívky a dvě chlapci. Obě dívčí skupiny a jedna, kterou vedl kluk, byly pionýrské, poslední skupina tvořila zástupce scifistů, kterou vedl jeden ze členů SFK ADA.

Skupiny vedené dívkami se sice v lese pohybovaly pomalu, ale bez trestného bodu za namočení nohou v potoce a vidoucí vedoucí skutečně na nic nesáhly, třebaže ruce neměly svázané přísně. Naproti tomu družstvo scifistů namočilo v potoce nejednu nohu, ačkoliv organizátoři trestné body nepřidali. Navíc vidoucí vůdce dělal všechno sám, sbíral dříví, odnesl ho, rozdělal oheň navíc za pomoci pevného lihu. Ale ani přes tyto

"podfuky" se jim zvítězit nepodařilo, což bylo jedině dobře.

Součástí akce byla i přednáška Zdeňka Rampase o vývoji a současném stavu SF fanzinů v ČSR. Přednášející se zmínil o takových fanzinech, jako Andromeda, Solaris a jiné. Na závěr se pak dlouze rozhovořil o bezesporu nejlepším SF fanzinu, který u nás vychází. Je to fanzin "VF", jehož neúnavným tvůrcem je veliký /jak duševně, tak tělesně/ nadšenec SF, Mirek Nejedlý. Ke Zdeňkově chvále nutno dodat, že se pochvalně zmínil i o Světelných rocích. Vyslovil pouze politování nad jeho malým nákladem. Přednáška byla zaznamenávána na magnetofonový pásek a doufáme, že někdy přineseme v SR její záznam, nebo se podaří přimět autora přednášky a nestora Čs SF hnutí ke článku o fanzinech.

Po skončení odpoledního programu se členové redakce a vlastně celá naše výprava rozloučila s organizátory akce a s pocity hezkých zážitků nastoupila zpáteční cestu.

Ke cti organizátorů, zejména Mirka Nejedlého, je třeba zdůraznit, že ačkoliv přijelo minimum účastníků, kteří oživili účast, nevyvedlo ho to z míry a akce proběhla velice úspěšně, i když třeba s improvizací. Pokud se příště scifisté polepší a účastí, mohla by se z podzimního SF víkendu stát celoroční podzimníakce pro scifisty, která by se nekonala u obrazovky videa, plátna Ponrepa nebo ve ztemnělé klubovně, ale v přírodě na čerstvém vzduchu. Byla by to jakási obdoba jarního Kounova. A je rozhodně příjemné, když scifista také někdy přijde na čerstvý vzduch, za což patří M. Nejedlému dík.

STARKNEST

Další filmy v Ponrepu

Po filmu Netvor z Černé laguny, promítalo kino Ponrepo další filmy. Členové redakce byli však pokaždé přítomni na čtvrtečním promítání, neměli tedy možnost zaznamenat některé historické souvislosti filmů, které vždy před středečním promítáním uvádějí pracovníci FUFA.

Muž s transplantovaným mozkem - Francouzský /?/ film zabývající se problematikou transplantace mozku a otázkou, je-li transplantace mozku také transplantací osobnosti, nebo zda se osobnost neskrývá pouze v mozku. V příběhu jde o záchranu života mladého muže, kterému nárez rozdrtil hlavu a života starého profesora, který po několika infarktech nemá již velkou naději na delší život. Profesorův spolupracovník pak provede transplantaci mozku do mladíkova těla. Film pak neuvěřitelně dlouhou dobu sleduje to, jak se tělo nejprve zdánlivě bez výhrad podřídí novému mozku, postupně však dochází k potlačování nadvlády profesorova mozku, dochází k myšlenkovým zkratům a záchvatům schizofranie, kdy se tělo chová jednou jako automechanik, jednou jako chirurg. Jako chirurg se vrací do svého původního bytu, kde hovoří se svým spolupracovníkem, kterému říká, že profesor podlehl a on je teď jednoznačně automechanikem a přitom profesorovým rukopisem kreslí jeho oblíbený chemický vzorec, který později jeho žena najde a pochopí, že její manžel prostě nezemřel, jak jí řekli v nemocnici. Situace se pak komplikuje tím, že se do profesora v těle automechanika zamiluje profesorova dcera, ale nakonec nad lékařovým mozkem zvítězí mladé tělo a on odjíždí s ženou automechanika, teď už vlastně svou ženou, do nového života.

Film nebyl příliš kvalitně zpracován, působil celou dobu svou nenáročností vyslovenně nudným dojmem a o jeho právoplatném zařazení do cyklu Vědecko-fantastických filmů vyvolává určité pochybnosti.

Cesta do středu Země - Film byl natočen volně podle románu Julese Verne. Lišil se v několika detailech, například ve filmu se výprava setkala s potomkem Arne Saknusema, nebo nalezli ve středu Země trosky Atlantského tržiště, které pohltilo moře, kuriozitou se na pultu zachovaly ještě bochníky chleba. Bohužel nebyly jedlé, to ale našim hrdinům nevadilo, neboť jak známo, cestovali zpět na povrch již nikoliv pěšky, ale sopečným "výtahem". Po předchozím filmovém produktu, po Muži s transplantovaným mozkem působil tento film jako kinematografické veledílo. V některých pasážích by se našly momenty, které by bylo lze autorům filmu vyčítat, ale je třeba přihlédnout k době vzniku a tak posuzovat film. A při tomto posouzení vyznívá reakce na film jednoznačně kladně.

Snad nejlepším prvkem filmu byli krásní masožraví dimetrodoni, se kterými se výprava setkala u Saknusemova oceánu, oceánu, který se nachází v samém středu Země. /Ale i trochu okolo středu, jinak by samozřejmě musel být bodový, a to nebyl. Zajímavé však bylo, že se nacházel pouze v jižní polokouli, severní byla zaplněna vzduchem a tak moře mělo hladinu, po které se skutečně dalo doplout do samého, bodového středu Země, kde naše hrdiny o všechen majetek připravily magnetické póly, které jim vyrvaly nejen vše z rukou, ale i zlaté zuby z pusy./ Na Dimetrodonech bylo nejpůsobivější to, že nebyli animovanými loutkami, ale skutečnými, živými, snad jen trochu upravenými leguány a tak trikové pasáže znázorňující útok krvelačných příšer na výpravu, patřily k nejzajímavějším okamžikům filmu. /Ale co tam chudáci žrali, když tam nebyla zrovna žádná výprava ? A že jich tam moc nechodilo a když, tak se stejně nepodařilo potvůrkám žádného cestovatele ulovit./ Ale i přes dvě zmínky o nedostatcích v závorkách, nemíníme film kritizovat a řadíme ho k nejlepším filmům letošního cyklu.

STARKNEST

Končí II. ročník SR

Tímto dvanáctým číslem našeho,a snad i vašeho, časopisu, končí již druhý ročník Světelných roků. Jistě jste, naši věrní čtenáři, zaznamenali, že se po celou dobu dvou let Světelné roky vyvíjely a snad se i zlepšovala jejich literární úroveň úměrně změnám, které nastaly po stránce grafické. Světelné roky začaly vycházet ve velice skromných podmínkách, v poměrně nevhodné výtvarné a grafické úpravě, velice nevhodným způsobem rozmnožované. Rovněž tak redakce časopisu patřila, co se týče početního obsazení, k redakcím velice malým. Postupně, jak si však časopis začínal budovat svou pozici, a také jak se začala zvyšovat úroveň jeho tisku - skokem u posledních 4 čísel prvního ročníku a další změny /snad k lepšímu/ v ročníku druhém, rostl postupně počet externích spolupracovníků Světelných roků.

Začaly se objevovat i články podepsané jinak, než Starkness, ať už to byla Michaela Rampasová, Václav Čermák nebo v tomto čísle Tomáš Štipský. Lví podíl na realizaci a včasném dokončení celého druhého ročníku má však náš stálý dopisovatel a od nového roku řádný redaktor Světelných roků, Stanislav Čermák. Šéfredaktor Světelných roků i celý kolektiv redakce by chtěl touto cestou poděkovat jemu, za obrovské množství práce a mnoho stran kvalitních příspěvků, kterými přispěl i k žánrovému obohacení SR. Redakce rovněž děkuje všem ostatním dopisovatelům [illegible] jejích příspěvky i svým čtenářům za věrnost našemu časopisu. [illegible] nového roku pak redakce přeje čtenářům mnoho úspěchů v osobním životě i v životě scifistickém a sobě přeje redakce neutuchající zájem čtenářů, které hodláme v příštím roce překvapit [illegible] i změnami ve Světelných rocích.

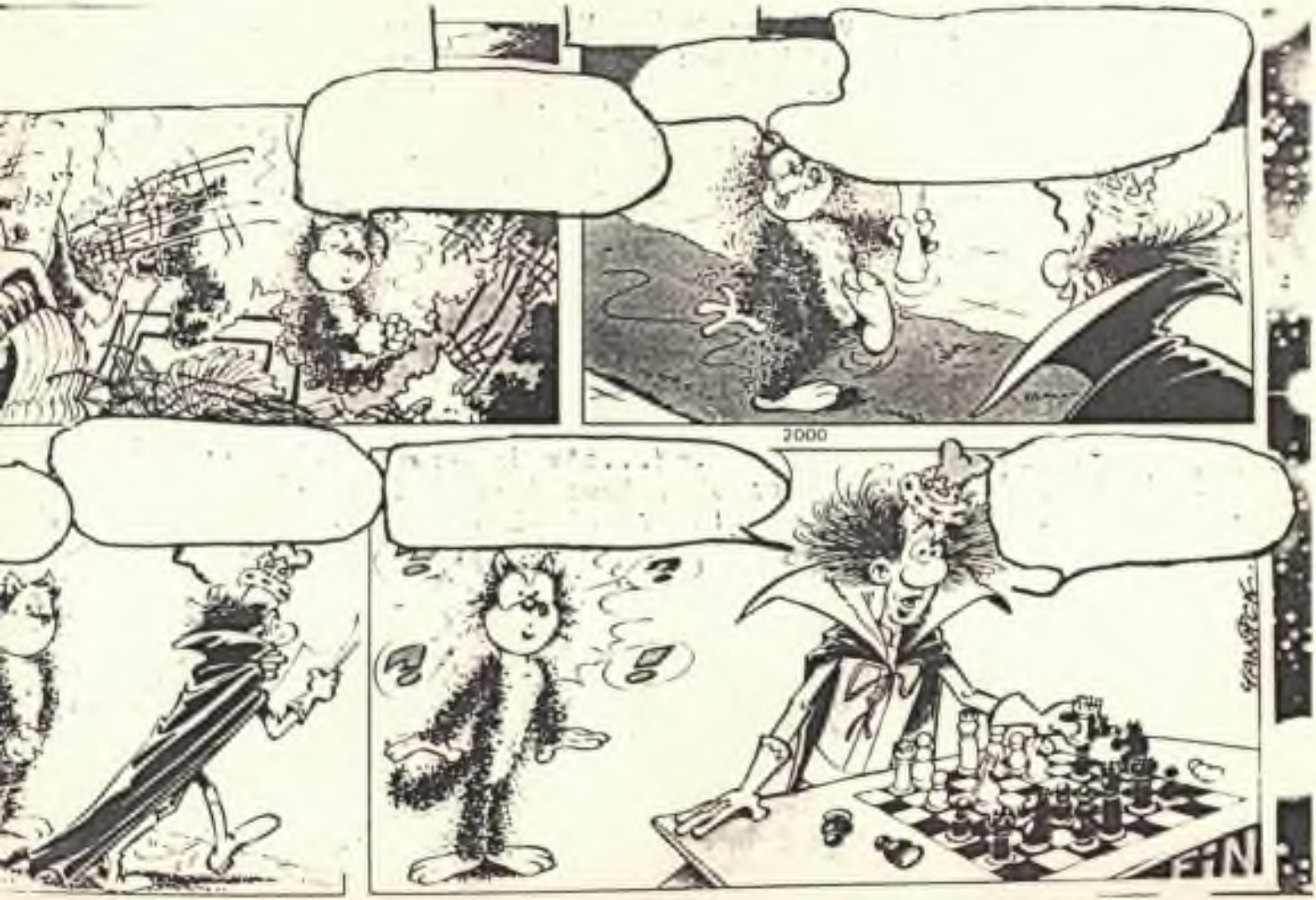
[illegible] třetím ročníku Světelných roků, v roce 1985, se těšíme opět s Vámi na shledanou, na společnou práci na zvelebování SR, která už není jen záležitostí redakce, ale celého "Kruhu přátel Světelných roků". Těšíme se v únoru příštího roku na první setkání čtenářů a dopisovatelů Světelných roků, na READERCON '85. Druhý ročník SR končí, ať žije třetí ročník. Nashledanou ve třetím ročníku Světelných roků, nashledanou na READERCONU !!

redakce SR

SVĚTELNÉ ROKY - Časopis pro problematiku Science-fiction. Vydává Society of S.F. & company KSPVTU v nakladatelství Bellatrix. Příspěvky posílejte na adresu nakladatelství. Příspěvky nesmí být bez souhlasu redakce zasílány do jiných časopisů. Za původnost, včasnou i jinou správnost příspěvku zodpovídá autor. Nevyžádané rukopisy se nevracejí. Objednávky vyřizuje výhradně nakladatelství Bellatrix. Veškeré autorská práva vyhrazena. Pořizování kopií přísně zakázáno. Přetisk povolen pouze se souhlasem redakce, autorů a s přesným udáním pramenů. Odběratelé odpovídají v plné šíři za dodržování a zachování všech práv, zákazu rozmnožování a přetiskování. Pouze pro uzavřený okruh čtenářů. Odběratelé odpovídají v plné šíři za škody, vzniklé redakci i autorům zapůjčením časopisu osobám nespolehlivým a neprověřeným. Číslo bylo dáno do tisku 7. prosince 1984. Vyšlo v prosinci 1984. Náklad výtisků.

Tiskne in Erter

© STARKNEST 1984

3000